

חלק שרישי

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

דע כי צימות החול יורדים העולמות למטה ממדרגתם **צב"ע** עד שיפור ע"י חיים תשס"ח
 שיבא א"ח במקום נק' דא"י. וכל זה לצורך הבירורים. וע"י תפלתנו בימי החול עולים קצת מדרגות כמו שמבואר אללנו בסדר של חול. והן טחה קודם מנחה דע"ש כבר עלו העולמות **מאליהן** עד שיפור עלייה ימי החול ע"י הפילותינו. ועכשיו ע"י הכוונה שיכון קודם ה' שפתי חפחה כמו שיב' עולים העולמות לגמרי במקומם האמתי עד שיגלה א"ח דא"י **בציבורא דא"ק**. וצ"י הכריעות והזקי' והכוונה שיכון בהם במש"ק עולים למעלה ממדרגתם לקבל חוספת שבת:

ועניין כללות כוונת מנחה היא בסדר תפלת שחרית דחול ממש. אלא שבחזרה כיון להמשיך גם כחרים דנה"י דיסו"ת. והנה מוחין דציבור ויניקה וו"ק גדלות לא נסתלקו מחפלת שחרית. והן טחה בעמידה נשלים הגדלות. וכבר כתבנו בסדר של חול דעניין עיבור ויניקה וגדלות דז"א דחול הכל הוא מנה"י דיסו"ת הכלול מה' פרלופים וי' היות אשר בכללות נק' ל' דללס. וכנגדו יש פרלופ חג"ת הכולל י' היות ונק' ל' דללס וכנגדו יש פרלופ חב"ד הכולל י' היות ונק' מ' דללס. וכולם בכללות נק' צינה דז"א. וכמו שמבואר כל זה בשער פקרי הללס ובש' המוחין ובכמה מקומות וכבר מבואר בס' עולת חמיד דבמנחה עש"ק נכנס ל' דללס שהכוונה פשלוס גדלות דחול שהוא כללות נה"י דיסו"ת ואח"כ ע"י קבלת שבת וע"י תפלת ערבית וקידוש נכנסים ל' דללס דהיינו פרלופ חג"ת הכו' דיסו"ת, בקבלת שבת פירקן תחאין דל' דללס דיסו"ת שהם נה"י דחג"ת הכוללים דיסו"ת. וע"י ברכו פרקין אמלעיים דל' דתבונה שהוא חג"ת דחג"ת הכולל דתבונה. וע"י ופרום ויכולו דחוך העמידה דליל שבת פירקן אמלעיים דל' דללס שהוא חג"ת דחג"ת דיסו"ת. וע"י ויכולו שלאחר העמידה פירקן עליונים דל' דללס שהוא כחב"ד דחג"ת דתבונה. ובקידוש פירקן עליונים דל' דללס שהוא כחב"ד דחג"ת דיסו"ת. וכל זה שכתבנו הוא בחיטויות. וכנגדן לריך להסלים ל' דללס הנו' במנחה בפנימיות ג"כ וכן ל' דללס ג"כ בפנימיות. וזה סדרן בק"ש ובעמידה נכנסים פרקן תחאין דל' דיסו"ת שהוא נה"י דחג"ת. וע"י ברכה מטין שבע פרקין

אמלעיים

סידור תפלה להרש"ש

חמטניים דל' שהם חג"ח דחג"ח דיססו"ת. וע"י הקידוש פירקין עילאין
דללם שהם כחצ"ד דחג"ת דיססו"ת. זהו כללות עליות ליל שבת. ונבארם כל
א' במקומו בפרטות:

קודם כל דבר יאמר. לשם יחוד קיב"ה ושכינתיה **יאהרונהי** צוחלו
ורחימו **יאההויהה** ורחימו ורחלו **איההויהה** ליחדא שס
יה או"א **נוה** זו"ן בימודא שלים יהוה בשם כל ישראל:

בואו ונצא לקראת שבת מלכתא. לחקל
תפוחין קדישין:

יילא לשדה ויעמוד במקום גבוה ויחזיר פניו ללך מערב. ובסקיעת החמה
יסגור עיניו וישים ידיו על החזה ימנית על השמאלית ויעמוד באימה וזיראה
כצומד לפני המלך לקבל סוספת קדושת שבת. ויכוין כי חק"ל גימט' הויה
אסיה הויה אדני **יאההויהה יאהרונהי** גם מילוי ד' שמוס עס
עשר אותיות הויה גימט' חק"ל. **יוד הי ויו הי יוד הי ואו הי**
יוד הא ואו הא יוד הה וו הה גם ס"ג וי' אותיותו יוד הי
ואו הי ושם אדני גימט' חק"ל.

וישים לכנגד עיניו ד' שמוס עסמ"ב שהם צחי' אבי"ע:

יוד הי ויו הי אלילות
יוד הי ואו הי בריאה
יוד הא ואו הא יצירה
יוד הה וו הה עשייה

מזמור לְדָוִד הַבֵּן גִּימ' י"ג יכוין להמשיך מי"ג ס"ד דא"א דעשייה

ג' הויות דב"ן שיש בפסוקים י"ב אותיות וע"ה י"ג:

לִיהוָה יאהרונהי יוד הה וו הה יוד הה וו הה

יוד הה וו הה

יוד הה וו הה

יכוין צהויה זו שהיא דב"ן

ויכוין להמשיך הג' ב"ן סגו' צהויה דב"ן זו שהיא בגבורות דדע"י דפרלוק
חב"ד דעשייה. ואז יכוין להטלות פרלוק. כמר דעשיה צדמ"י וננ"י דל"י
ואח"כ

צרכי שבת והכנתם. (ומה שיקנה יאמר שהוא לכבוד שבת. שה"כ שם) תיקון הנרות של שבת. וע"ע בשה"כ דס"א ע"ד.

והנה לפי סדר הדרושים בשה"כ הנז' מסודר קריאת שמו"ת וטבילה ותפלת מנחה ועירוב וקציצת צפרניים ורחיצת פניו ורגליו. וכן נראה מסידור כת"י של היר"א זיע"א, ועיין בס' בן יהודע בכוונות פרטיות די"ב ע"א. אמנם בפע"ח פ"ג דשבת אחר שכתב ענין הטבילה לאחר שמו"ת כתב וז"ל, אמנם קודם שתטבול תרחץ פניך ואח"כ ידיך ואח"כ רגליך במים חמים וכו'. ולק"ד ט"ס הוא בפע"ח וצ"ל אמנם אחר שתטבול וכו' (ובפת"ע ד"ע ע"ב אות י' בסוגריים כתוב דרחיצת פניו ורגליו הוא קודם מנחה ע"ש ולא ידעתי זה מהיכן) וענין קציצת הצפרניים לא הזכירו המדפיסים בכוונות הפרטיות הנז' אמנם בסידור כת"י כתוב זה בחלק א' עמוד 168 אחרי כוונת הגילוח בע"ש. [אגב הנה בח"ב עמוד 94 כתוב ועתה אחר הטבילה דעש"ק אינם מאירים עוד רק הקלי' כבחול אלא הארתם מצד הקדושה עד מוצ"ש עכ"ל. ובפת"ע ד"ס רע"ב הגי' ועתה אחר הטבילה דע"ש אינה מאירה עוד מן הקלי' כבחול אלא מצד הקדושה עד מוצ"ש עכ"ל. והלשון צריך ביאור. ובפת"ע ז"ל ציין על פע"ח פ"ג הנז"ל וכן ציין על שערוה"ק ד"ה ע"א וז"ל שם, גם בצפרני ידיו של האדם א"ל מורי ז"ל כי יש בהם הוראות וידיעות גדולות אבל כשהוא בימי החול אז ההוראות של האדם הם מסט"א של הקלי'

השולטת על הצפרניים אבל בע"ש אחר שטבל האדם לכבוד שבת האור שלהם מסטרא דקדושה וכל ההוראות שלהם הם מצד הקדושה ונמשך זה עד מוצ"ש ואז חוזרת הארתם כמו שהיה בתחי' בימי החול עכ"ל]. והנה מ"ש בכוונות הפרטיות הנז' לעת ערב לרחוץ פניו ורגליו וכו' כי קלי' נוגה וכו', בשה"כ לא כתוב לעת ערב וכן בפע"ח לא נז', ועיין בסידור כת"י אמנם הוא לקוח מזוה"ק ויקהל דר"ג ע"א, ועיין בשער מאמ"ר דל"ב ע"ב על זוה"ק הנז', ומזה מובן שאין הרחיצה הזו לפני הטבילה אלא אחריה קרוב ללילה. עוד ברחיצת פניו ורגליו לא נז' כאן וכן בפע"ח ניגוב כלל. ובשה"כ דס"ב ע"ד כתב מנהג רז"ל לרחוץ פניו וידיו ומנגב ואח"כ ירחץ רגליו ומנגב. וכ"כ הרי"ח טוב זיע"א בבא"ח ש"ב פר' לך לך אות ט"ו משם ספר כ"מ שיזהר לנגב פניו וידיו בבת אחת קודם רחיצת רגליו וכו' ע"ש. אמנם בסידור כת"י המיוחס להיר"א זיע"א ח"ב עמוד 99 כתוב וירחץ פניו וינגבם וידיו וינגבם ורגליו וינגבם ע"כ. והנראה לכאורה שאין כאן קפידא לעצם הכוונה אם ינגב או לא או ינגב אחת לאחת או באיזה צורה אחרת, ועצם הניגוב נראה שהוא משום נקיות, כ"נ לכאורה הגם שהלשונית קצת דחוקים. ומה שרז"ל בשה"כ הנז' כתב שלא לנגב אחר הטבילה ולא כן ברחיצת פניו וידיו ורגליו הוא עצמו היה מנגב, נלע"ד פשוט שהטבילה באה לקבל טהרה ותוס' קדושה לא כן רחיצת פניו ורגליו שבאה לרחק הקלי', ודו"ק, ועיין פת"ע ז"ל.

הקדמת מנחת ערב שבת

סידור חלק ג

דוקא ביום, שתיכף אמר רז"ל והענין הוא כי בליל שבת וכו'. גם בליל נראה דלאו דוקא, דלעיל מזה בסוע"א כתב רז"ל, דע כי כל מה שאנחנו מתקנים למעלה ע"י תפי' בימי החול נעשה הדבר ההוא עצמו מאליו ביום השבת וז"ס מה שאנחנו קורין אותו תוס' השבת עכ"ל. ותוס' שבת ודאי מבעו"י הוא ולא בלילה, ועיין שה"כ דס"ד ע"ג ד"ה הנה שכתב שהיא בעת קב"ש ע"ש. ורבנו שאמר קודם מנחה עיין בשער מאמ"ר דל"ז ע"ד שכתב **מסוף שעה ה' של יום ה'** מתחילין העולמות עליה אחר עליה ע"ש. ומבואר בדברי רבנו כאן שהם ג' הדרגות. עליית העולמות מאליהן כשיעור החול (מתחילת שעה ה' עד לפני מנחה), אח"כ ע"י הכוונה לפני מנחה עולים עד מקומם האמיתי (שקודם החטא), **ואח"כ** ע"י כריעות וזקיפות דמנחה עולים למעלה ממדרגתם לקבל תוס' שבת.

שם **עד** שיעלה א"א דאצילות בטבורא דא"ק. אם נקח דברי רבנו כפשטם משמעות דבריו הוא לכאורה שירידת העולמות שגרם אדה"ר היא רק לאבי"ע, אבל **א"ק כדקאי קאי**. ועכשיו שעולים העולמות לגמרי במקומם האמיתי כמ"ש רבנו אז יגיע א"א לטבורא דא"ק. ומשמע שהעולמות ירדו למטה מטבורא דא"ק כל ימות החול וכמ"ש רבנו בסמוך שהירידה הגיעה שא"א יהיה במקום הנוק', ועכשיו שעולה לנה"י דא"ק שזהו עיקר מקומו ממילא גם הנוק' תהיה במקומה שהיה בו א"א. וקשה לפי מה שמבואר באורך בהק' רחוקה"ג שתיקון בינה דזו"ן בחול הוא ע"י ישסו"ת שמזדווגין, וגם מזדווגין פר' בינה דזו"ן דא"ק המלוכשים בתוכם ומתקנים פר' הבינה דזו"ן דאצילות, וכן הוא בשאר הפר'

דע וכו'. כאן מדבר בעליית העולמות מכח קדושת השבת ממקום שירדו אליו בחול בחטא אדה"ר, שהאצילות ירד למקום שהיו בי"ע, ובי"ע ירדו עוד למטה ממקומם הנז'. וזה חוץ מירידה ועליה שנוהגת בכל יום כנז' בהקדמת הקרבנות בנה"ש. ואח"כ כתב שבמנחה יש המשכת מוחין מישסו"ת כרגיל ושוב קבלת ה"מ וזה לאחר שעלו העולמות, שעליה דבר אחד וקבלת המוחין דבר א', וכמ"ש רבנו בנה"ש בתחילת סדר ביאור מועדי רגל **וזהו שכתב** בסמוך "עלו העולמות מאליהן" שהעליה אפשר להיות שלא על ידינו אבל המשכת המוחין צריכה להיות דוקא על ידינו. (עיין תו"ח זיע"א דכ"ד ע"ב ודקס"ז סוע"ב) [והרב פת"ע בדף ח' סוע"ג ודכ"ח סוע"ב, וכן כתב בש"ש דפ"ב ע"ד אות י"ג, שעליית בירורי המלך הז' וגם תיקונם נעשה בערש"ק מאליו ע"ש. וקצת תימה נראה הדבר שיהיה תיקון כל בירורי המלך הז' לעולם שלא על ידינו ומלך שלם מז' המלכים כולו בכללותו נתקן מאליו ואין לנו קשר כלשהו בתיקונו. ועיין בר"פ ח"א בקונטרס סוד ישרים סימן ד', ועיין לקמן מה שרשמתי על תפלת שחרית ד"ה ולכלול וכו' ומה שציינתי שם על קנין פירות עמוד ט"ו וש"ש על ע"ח שכ"ג דע"ט ע"ב ד"ה ברם וכו'].
ומ"ש עוד רבנו שעולין מאליהן עד שיעור עליית ימי החול, אפשר שנתכון למשרז"ל בשה"כ דס"ג רע"ב וז"ל, מה שנעשה בימי החול ע"י תפי' נעשה ביום השבת מאליו והענין הוא כי הנה בליל שבת טרם שיתפללו בני"י תפילותיהם נכללים כל העולמות ג' בג' וכו' וכו' ע"ש. והגם שרבנו אומר שהעליה מאליהן היא **מקודם מנחה** ורז"ל אמר **ביום השבת**, לאו

צדק ושלוש דס"ו רע"א הנו"ל. ובעניותי רציתי לומר שאולי העליות הנו' קודם מנחה אינם עליות עיקריות. חוץ ממה שדקדקנו, עוד בה בהגהה דשבועות אמר העליה היא עד שנשארים י"ד מדרגות בינם לבין החול, ואילו לפני מנחה נאמר שמגיעים כבר לרום המעלות. **ומוכרח** לומר שהעליה הזו שבזמן מנחה היא רק למטרת קבלת תוס' קדושה ואין העליה קבועה. אולם לשון רבנו לא נראה כן. (גם נראה לכאורה ממרוצת לשון רבנו כאן שכאילו עליות דעמידה לקבל תוס' שבת הם לאותם העולמות שעלו לפני העמידה, ואילו בתו"ח זיע"א דק"ל ע"ב [שהביאו המגיהים זלה"ה בסידור שחרית דף נ"ג ע"א] נראה שהם בחינות שונות ויש לעיין שם דק"ל ע"א).

שם. **וענין** וכו' כסדר תפי' שחרית וכו'. מה שדימה אותה לתפי' שחרית ולא לתפי' שאר המנחות, עיין קנין פירות עמוד ו' ועמוד ז' ע"ש.

שם. **אלא** שבחזרה יכוין להמשיך גם כתרים וכו'. יש לשאול לכאורה במה שאומר רבנו לכוין המשכתם במנחה. כיון שעומדים הכתרים דנה"י ליכנס היום במנחה מדוע לא ממשיכים הקט' והו"ק דגד' שלהם בק"ש דשחרית כמו שמכוונים על כלים אמצעיים דמנחה ועל כתר דר"ח ולא מצינו זה בסידור. ואם נאמר בגלל שאין להם תפילה בפ"ע לא כן כלים אמצעיים וכן בר"ח שיש בו מוסף, ע"ז עצמו יש לשאול למה לא תקנו להם תפי' מיוחדת כמו שתיקנו בזמנים אחרים. וי"ל בדוחק. שו"ר בסידור שחרית בה' אלקיכם אמת ובסידור כת"י ח"א עמוד 423 ובצו"ש דכ"ז ע"א.

שם. **אלא** שבחזרה וכו' כתרים וכו'. בענין הכתר הזה עיין להרב פת"ע ז"ל מ"ש בדס"א וס"ב וקיצור דבריו הוא, שכל המוחין הנמשכים בו' ימי החול הוא מבחי' נה"י

תיקונם ע"י זו"ן דא"ק המלוכשים תוך א"א דאצילות ע"ש כל הסדר מד"ד ע"ב ואילך. **ואם** נאמר שבחול לא מלביש א"א דאצילות לא"ק מהטבור שהוא מקום הזו"ן דא"ק איך יבוא תקון נשמה לזו"ן. ואם נאמר שגם א"ק כביכול ירד עם האצילות ועכשיו עולה א"א עד מקום שהיה טבור דא"ק קודם הירידה שהיא היתה בחטא אדה"ר כמשו"ל בשער מאמ"ר פ' קדושים, ובמה כחו גדול כ"כ שיגרום ירידה כזו שתגיע לגבהי מרומים (עיין מה שרשמתי בבאתי לגני ח"ג דפ"ד ודקי"ט ע"א ד"ה וכן) שו"ר מ"ש בתו"ח זיע"א בד"ז ע"ב וקי"ז ע"ב ד"ה עוד וקכ"א ע"ב ע"ש ואולי יובן קצת ובמקום גבוה אין לדבר הרבה וא"ש את"מ והרי"ע.

עוד יש לדקדק במה שרבנו אומר שכ"ז הוא לפני אד' שפתי תפתח ובסידור שם כתוב שאז יעלו אל שרשם העליון שבאבי"ע ונרנח"י דא"ק ולא אמר עד הטבור כמ"ש כאן. ונלק"ד אפ' שמ"ש בסידור אבי"ע ונרנח"י דא"ק היינו דזו"ן דא"ק והם מה שקרא אותם שרשם העליון, **ודוחק**. אמנם מ"ש בשער מאמ"ר דל"ז רע"ד שאם לא היה אדה"ר חוטא היו עולין העולמות תכלית העליה והוא שעולם האצילות היה עולה כפי מקומו הראשון שהוא במקום א"ק והיה חוזר כל המציאות אל שרשו הא' ע"כ ע"ש, נלע"ד שאין זה ענין למ"ש שרשם העליון שבאבי"ע דא"ק, ודייק לומר העליון ולא אמר הראשון, כי השורש העליון נלק"ד כמ"ש דהיינו מ"ה וב"ן דא"ק שמשם נאצלו מ"ה וב"ן דאצילות. והראשון הוא שורש המ"ה והב"ן עצמם דא"ק, והכי דייק לענ"ד לשון שער מאמ"ר הנו' וא"ש את"מ. ועיין צו"ש דס"ו רע"א [בנד"מ סוף עמוד פ"ד] ולא הבנתי דב"ק לע"ע בעוה"ר. **גם יש** לדקדק שכאן אומר רבנו שע"י הכונה של קודם מנחה עולים לגמרי עד שיהיה א"א בטבורא דא"ק, ואילו בהגהתו בשה"כ דרוש שבועות כתב במנחה מתחילים לעלות ובל"ש גומרים. ועיין

שער ב' שער מאמרי רשבי פי' ר' הארי' וז"ל

וארז"ל כי ק"ך קנטרין כמנין מסכ"ה היו בעגל ההוא והענין הוא כי זאת המסכ"ה היא סוד הקליפה אשר מכוונת כנגד לאה העומדת באחורי רישא דז"א בסוד קשר של חפילין וע"ש והזניחו. אמר עוד דמנין אלף וארבע מאה וחמש זינין בשיין כו' דע כי אלו הם בחינת הקליפות הנמשכות מן החמש גבורות של מנפ"ך הנודעות אלגנו ואלו הקלי' ילאו מן הסיגים של אלו הגבורות ולכן מספרם של אלו הקליפות הם אלף וארבע מאות וחמשה כי הנה מנפ"ך הוא בנמטריא פ"ר וכל גבורה מהם כלולה מכולם הרי הם חמשה פעמים פ"ר שהם בנמטריא אלף וארבע מאות ועם השורש עלמו שהם חמשה הרי אלף ות"ה וכמבואר אלג' באדרת נש"א דקל"ח ע"ב. בסוד אלף ות' נבוארן כו' וע"ש :

פ' קדושים

ש"ס בד' פ' ע"א וז"ל אל תהיו כסוס כפרד דאינון מארי זותא על כולא כו' טוע מ"ש חז"ל כי ששה דברים נאמרו בסוס והאחד מהם הוא שאיבן את הזנוה גס ר"ה ב'מתג ו'רסן ע'דיו ל'בלים הוא בוע"ל להורות כי טנה הפסוק הזה הוא להזהיר את האדם שיקדש עלמו בשעה הכעילה ולא יהיו כסוס הבוטל דרך זנות ויחר משאר הבהמות :

ש"ס בדפ"א ע"א וז"ל עד דהו אזלי אשכחו חר ב"ל בלקינטא דקוטטא רכיב על סוסיא כו' פירוש כי האיש הזה היה רכוב על הסוס ביום שבת ואז אשתמיט ידיו וקטין חר ענפא דאילגא כדי להכות בה את הסוס ולהניחו שילך. וכבר ידעת מ"ש ז"ל שהטעם שאסרו רז"ל לרכוב על הבהמה בשבת הוא גורה שמה יתחוך וזמורה וזה האיש שעבר על דברי רז"ל ורכב על הסוס אירע לו שחך זמורה ונחטיב סקילה ונמלא כי עבירה גוררת עבירה ומטה גוררת מטה וזמ"ש והתקדשם ויהייה קדושים אדם מקדש עלמו מלמטה נו' :

ש"ס בדפ"ג ע"א וז"ל. בס"ה אדם קדמאה לא היה ליה מהאי עלמא כלום חר לדיק עבד שמושא בנוקביה ואחטבי' מההוא שמושא גופא חרד ונהירו דליה יסיר מכל אינון מלאכין שילין לעילא כו'. בראשונה אבאר ענין אחר ששמעתי ממורי ז"ל בקיטור ואח"כ ארחיב הביאור יותר כפי מה ששמעתי אח"כ. הנה אדם הראשון לא היה לו שום חלק מן האי עלמא שהוא עולם העשיה כלל. אמנם גופו היה מעולם היצירה ונפשו מעולם הבריאה ורוחו מנוקבא דז"א דאלילות ונשמחו מן ז"א דא"י ונשמה לנשמה מן אבא ואימא דא"י וטעם הדבר למה לא היה לו חלק בעולם העשיה הוא במה שנבאר סדר העולם והחלוקתו כי הנה מקום החורבה שבו הוא בחינת נגד הקל' וישבו העולם מחולק לחלוקות רבות (ע"ג) כי ישבו חו"ה לארץ הוא כנגד העשיה וארץ ישראל כולה כנגד היצירה וזמ"ש בפי' ויקהל דר"ט ע"א. רקיעו דעשיה קיימי על ארעא דישאל לנגנא נו'. ומקום בית הקודש כנגד הבריאה ומקום קדש הקדשים הוא כנגד היכל קדש הקדשים העליון של הבריאה ונמלא כי אדם הראשון לפי שממקום כפרתו נברא לכן היה אז העולם חמוד בסוד בריאה ואחר שחטא נהווה בו זמין דמיל וכבר ביארנו בפ' פקודי דברנ"ד ע"ב כי אדם הראשון נברא על ידי זוג ז"א וטוקביה שעלו למעלה

בהיכל אבא ואימא ושם נודונו פנים בפנים והולידו לאדם וחיה ולכן היה אז הז"א בסו' נשמה שהיא בינה וטוקביה הייתה בסוד רוח שהיא ז"א ועל דבר זה נאמר שם בסבא דמשפטים בדל"ט ע"ב בענין נר ה' נשמת אדם כי נשמה היא דבורה מאילגא דברבא עלאה ורוח טוק' מאילגא זעירא והענין הוא כי ז"א שהוא דבורה אילגא דברבא עלאה משם הייתה ביה נשמת אדם הא' ונקראת נשמה על שם היות הז"א למעלה במקום בינה ורוחו של אדם מנוקבא דז"א אילגא זעירא טוקבא ונקראת רוח על שם שהייתה אז טוקביה במקום ז"א בעלה כמבואר שם במקומו בסבא דמשפטי' ות"ש :

ואחר שחטא אדם הראשון בעץ הדעת שהוא עולם העשיה שלטוה שלא יאכל ממנו כי אין לו חלק בעשיה רק מן היצירה ולמעלה כנ"ל וכוון שעבר ואכל מטען הדעת שהוא עשיה גרם פגם בכל העולמות וכולם ירדו ממדרגתם באופן זה כי היצירה נחלבה בשעה ונמלא כי ארץ ישראל שהייתה כנגד היצירה

זלה"ה על ענין זה כי ששה לרופי שם יה"ו אשר בשם סטרוין אס החבר בכל היות מהם אות ה' אחרונה יהיו ששה היות שהם בגימטריא יוס"ף שהוא ביסוד חי עלמין :

פ' צו

ש"ס דרכו ע"ב וז"ל ר' אלעזר שאל לר"ש אבוי ואמר הא קשורא דכלא אקשור בקדש הקדשים לאתנהרא כו' אמר ליה הא אוקימנא עד אין סוף כו' ענין זה בארתיו באורך בטנת התפילות בענין פרשת החמיר איך מתקשרים שלשה ספירות תחתונות בשלשה אמעיות ושלושה אמעיות בשלשה ראשונות כו' וכך עושים בכל ארבעה עולמות אבי"ע עד שנמלא שמקשרי' עד אין סוף וע"ש כי שם נבאר כל הליך :

פ' תזריע

(דף כ"ו ע"א) **ש"ס** בדמ"ג ע"א וז"ל ועל דא כולם בחכמה עשית בבינה כו' הנה החכמה הוא האומר ובינה הוא העושה כטוע והענין הוא כי כבר ידעת כי יסוד דאבא נעלם ומחלשב סוף היסוד של בינה. כמבואר אלגינו בדרוש המותין של ז"א ונמלא כי יסוד בינה הוא המחלבה והוא העושה כל הדברים ואם כן מ"ש כולם בחכמה עשית אין פירושו שהחכמה הוא העושה אלא שהחכמה ביהוה מחלבת בבינה עושה הבינה כל המעשים וזמ"ש כולם בחכמה עשית בבינה כלומר ביהוה מלוכשת בתוך הבינה. א"ש אפשר לומר שזהו מה שתיקנו לומר בברוך שאמר ברוך אומר וטעם בברוך אחר ולא אמרו ברוך אומר וברוך עושה לרמוז ברוך אחר שהוא היסוד לשייח יחד שהוא אומר ועושה יסוד של חכמה ויסוד של בינה והם שכל ונתיב כנלע"ד :

פ' אחרי מות

ש"ס בדס"ה ע"א וז"ל והאי נהרא אקריי אס לנגהא ועילא מניגהא בנין דעדן משתחף בהרא ולא פריש מינה ובנין כך כל מבוטין כו' פירוש כי כבר ידעת מה שפירש רשבי' בפ' הרומה בסוד ס"מ של אפרסמון בד' קכ"ו ע"א דבשעתא דהדרא ויהנא רביעה על בנין דלחמא לינקא לון היא עומדת בצורה ס' סתומה ומלך זה נקראה אס לנגהא כאס המניקה בינה ובשעתא דתסיס ואחנניו בבינה גו נקודה עלאה לעילא כדון איהי קיימא בדיוקנא דלח סמך סתים בגויה ואחנניו ביה בלסקא לעילא ומלך זה הוא לעילא מן נגהא וזמ"ש בנין דעדן אשתחף בהרא ולא פריש מינה וזה נכון ולא כפירוש מורי הרמ"ק ז"ל. ע"ל שלבינה יש שתי בחינות מחלילה הייתה כלולה בחכמה ואח"כ נחפשה והולידה וכמו שנבאר ובערך ההפשטות היא אס לנגהא ובערך קודם ההפשטות שהייתה כלולה בחיבו נקראת עלאה מן נגהא ושני מליציות אלו עדין הם בה וזמ"ש בנין דעדן אשתחף בהרא כו' :

ש"ס בדס"ח ע"ב וז"ל את נפשתיכס לאכללא כולא גופא ונפשא כו' הענין הוא כי הרגיש מילת את דהו יסירא ואמר דאתא לאכללא כולא כו' :

ש"ס בדע"ט ע"א וז"ל אמר ליה ר"ש עד לא יתקבע ביעא הסתלק מעלמא כו' עונש הזה שנענש ר' שא היה על שהיה מסתיר הדברים והשומעים אפשר שיטעו בדבריו ויחשבו דברים אשר לא כן ח"ו ויותר טוב הוא או לשתוק לגמרי או לדבר בבואור ולא יטעו. א"ש עוד ביארתי זה במאמר כיד ה' הטובה עלי ונאבד ממני וכעה בחדש מנחם הה"ד מלאכיו והעצמתי אותי בסוף הספר הזה בדף וע"ש :

ש"ס הכא אנטריכנא לנגאה דהא לאחר דא אסתלק דהינון בשעתא דחייא הקיפא דלעילא אשתער בנין חו"י עלמא כו'. דרוש זה בענין הנחש העליון אשתער אין להבינו כפשוטו ח"ו שמחבר (ע"ב) עם הנוקבא הקדושה חלילה אבל ביאורו חבינו מיה שביארתי באדרת נש"א דקכ"ח ע"ב במ"ש שם יתיב על כרסיא דביבין לאכפייא לון כו'. אמר עוד והאנא מאה ועשרין וחמש זיני מסאבותא נחתו לעלמא כו' גם זה תנין ממה שביארתי בפ' עקב בפסוק עשו להם מסכה כו'

היורה אינה מקבלת ממנה אלא ע"י העשיה כיון שהיורה מתלבשת בה וכן הכריאה מתלבשת ביורה וטוקבא דאלילות מתלבשת בכריאה וז"ל נתלבש בטוקבא וכן ע"ד זה בכל העלויים ממנו כולם ירדו ממדרגתם ועשה נפשו של אדם הינה מנוקבא דז"א שירדה במקום נפש בכריאה ורוחו היה מן ז"א שירד במקום טוקבא ובוה ירד המאמר האומר כי נפש ורוח הם מלכות ות"ת ולא יתלוך עם מאמר הסבא המדבר אחר חטאו של אדם . והנה עשה כמה מדרגות נפל אדם הראשון כי בחחילה היה גופו מן היורה ועשה גופו מן הע"ז ונפשו מן העשיה ורוחו מן היורה במקום שהיה שם גופו בחחילה . ואל תחמה אס בכמה מקומות בוזה המלא כי עין הדעת ביורה טוב מעטרו"ן ורע מחמ"ל כי עין הדעת אינו רק בעשיה אחר יש בה קליפות מטרות בקדושה אבל אחר שירדה היורה ונתלבשה בעשיה נקראת גם היורה עין הדעת טוב ורע בשם העשיה. והרי נבחר היטב יור עין הדעת מה היה . והנה בזה שביארנו יחשבו שני הפסוקים אחד אומר ויברא אלהים את האדם ואחר אומר ויירר ה' אלהים את האדם כי האמה הוא שגופו של אדם טור מן היורה וז"ל ויירר בו' ואחר שירדה הכריאה ונתלבשה ביורה נמצא כי הרי הוא כאלו נברא מן הכריאה וז"ל ויברא בו' :

ועתה נבאר ענין אדם הראשון איך נתפשט באלו העולמות והנה כבר הודעתך במא' האלו דבי אליהו שיתא אלפי שני היי עלמא בפר' בראשית בענין חטאו של אדה"ר כי אדה"ר היה כולל ג' עולמות שהם כריאה יורה ועשיה יע"ש היטב באורך והנה זה סדר התפשטותו בהם כי ראשו של אדה"ר היה אז בצול' הכריאה אשר הוא עשה מקום ז"א דאלילו' כנו' ונרדו היה בר' ראשית' דילי' שהוא עשה מקום טוקבא דאלילות וכבר ידעת כי טוקבא דאלילות נקראת גן עדן ומלא כי גרנו לבד היה נתון בנ"ע ומשם ומטה כל שאר גופו היה נתון בנ"ע ומשם למט' כל שאר גופו היה מחוץ לנ"ע באופן זה כי כל גופו היה נתון בששה אחרות של היורה ובארבעה ראשונות של העשיה אשר הם עשה שיגור מקום כל עולם הכריאה. חמנס להיות כי גוף האדה נתלק לב' חלוקות כידע עד החמה מחפסע' יסוד הבנה והאורות שבתוכו מטוסים ומן החמה ולמטה האורות הם מגולים כמבו' אלגו בסוד החסדים המתפשטים בת"ח דז"א ולכן נחלק גופו בשתי עולמו' חליו העליון המכוסה נתון בשש אחרות של יורה וחליו החסותן המגולה נתון בד' ראשית' דעשיה ומלא כי עיקר גופו היה למע' ביור' כידע כי הגוף רוחו אל האו' של ההייה וגם היי' נרמו' באות האו' עלמה ורגליו של אדם הראש' היו נתונים בששה חסותיו' של עשיה של אז שהם עשה ששה ראשונ' של יורה של עשה. והרי ביארנו התפשטות אדם הראשון בשלשה עולמות כריא' יורה עשיה בעת שנברא :

ועתה נבאר ענין אדם הראשון בעת שנברא ע"ד מ"ש חז"ל במדרש ובתלמוד איך נקשר עם זה שביארנו כי הנה רז"ל אמרו כי אדם הראשון נברא בצדק ישראל וענבותיו מבל' ומן הקרא דאגמא בו' וכדי לבאר זה לדרך שנבאר ג"כ מה שאמרו בס' הקיפוקין כי בארץ ישראל שלטה יורה ובחולה לארץ שלטה עשיה ולכן נבאר ענין חילוק ארץ ישראל וחולה לארץ ועבר הירדן וסירא בו' מה ענין כל אלו הבחינות . הנה ביארנו כי אז קודם שנברא אדם היו העולמות גבוהין יותר במדרגתם גם ביארנו כי גופו היה מארץ ישראל וכבר ידעת כי בארץ ישראל אין עשיה שלטה רק היורה והנה אז היו בו' אחרו' דייורה במקום שהם עשה ששה ראשונות של הכריא' ומאלו השש אחרונות דייורה של אז היה גופו של אדם כי הגוף הוא סוד האו' וכן היורה סוד אות האו' . והנה היורה שלטה בארץ ישראל כנ"ל ומלא כי גופו של אדם היה מארץ ישראל שהוא מן (ע"ב) היורה אשר היא באמצע שתי עולמות כריאה ועשיה וכן הגוף של האדם הוא אמצעי של כללות האדם . ואמנס הספיר' האחרונה מו' ספירות דייורה הנה היא נקראת מלכות דייורה טוקבא דז"א דייורה אשר עתה היא הספירה הששית של עולם הכריאה והנה שם הוא סוד עבר הירדן מקום בני גד ובני ראובן והיא בחינת מלכות דייורה על אז עם כל הני' ראשונות דעשיה של אז שהם עתה ד' ספירות החסות דכריאה וכל אלו הני' ספירות החסות דכריאה של עתה הם סוד עבר הירדן והם ח"ת וגמל והיד ויסוד דכריאה של עתה אבל מלכות דכריאה של עתה הייתה אז ספירה הרביעית דעשיה היא הקרא סוריא ומעלתה גדושה מעבר הירדן . ומלא כי המלכות דייורה של אז היא עבר הירדן של אז ומלכות דכריאה של עתה הייתה אז בחינת סוריא והששה אחרונות של עשיה של אז שהם ששה ראשונות דייורה של עתה היו חולה לארץ לפי שאלו היו אז בחינת עשיה וטודע כי בחילה לארץ חלייא עשיה ושלטא תמן . וכבר ביארנו כי

היורה אינה מקבלת ממנה אלא ע"י העשיה כיון שהיורה מתלבשת בה וכן הכריאה מתלבשת ביורה וטוקבא דאלילות מתלבשת בכריאה וז"ל נתלבש בטוקבא וכן ע"ד זה בכל העלויים ממנו כולם ירדו ממדרגתם ועשה נפשו של אדם הינה מנוקבא דז"א שירדה במקום נפש בכריאה ורוחו היה מן ז"א שירד במקום טוקבא ובוה ירד המאמר האומר כי נפש ורוח הם מלכות ות"ת ולא יתלוך עם מאמר הסבא המדבר אחר חטאו של אדם . והנה עשה כמה מדרגות נפל אדם הראשון כי בחחילה היה גופו מן היורה ועשה גופו מן הע"ז ונפשו מן העשיה ורוחו מן היורה במקום שהיה שם גופו בחחילה . ואל תחמה אס בכמה מקומות בוזה המלא כי עין הדעת ביורה טוב מעטרו"ן ורע מחמ"ל כי עין הדעת אינו רק בעשיה אחר יש בה קליפות מטרות בקדושה אבל אחר שירדה היורה ונתלבשה בעשיה נקראת גם היורה עין הדעת טוב ורע בשם העשיה. והרי נבחר היטב יור עין הדעת מה היה . והנה בזה שביארנו יחשבו שני הפסוקים אחד אומר ויברא אלהים את האדם ואחר אומר ויירר ה' אלהים את האדם כי האמה הוא שגופו של אדם טור מן היורה וז"ל ויירר בו' ואחר שירדה הכריאה ונתלבשה ביורה נמצא כי הרי הוא כאלו נברא מן הכריאה וז"ל ויברא בו' :

ועתה נבאר ענין הני' באורך וחמ"כ נבאר שטיות לשון המאמר הני' ובחחילה נבאר ענין סדר מדרגת העולמות בחיזה אופן היו עומדים בחחילה קודם שנברא אדם ואיך ירדו ממדרגתם (ע"ה) אחר שחטא . דע כי בחינת מספר העולמות עלמון לא נשתנה כי תמיד הם בחינת ארבעה שהם אלילות כריאה יורה עשיה אבל סדר מדרגתם הייתה כך כי כל מקום עשר ספירות דעולם העשיה של עכשיו וגם מקום ארבע ספירות החסות של היורה דעכשיו היו אז טרם כריאת אדם פטויים ורקנים ושם במקום הזה היה מדור אל הקליפות וששה ספירות אחרונות של העשיה היו במקום שהם עתה ששה ראשונות של יורה והארבעה ראשונות דעשיה היו במקום שהם עתה ארבעה אחרונות של כריאה וששה אחרונות של יורה היו במקום שהם עתה שש ראשונות של כריאה אשר כבר ידעת כי אינה תופסת רק מקום ארבעה אחרונות דז"א שהוא נחם הוד יסוד מלכות שבו והיא עומדת כנגדם מאחוריהם ולכן נקראת ד' לפי שאין מקומה רק בארבעה ספירות הני' בלבד . וטעה ספירות הכריאה כולה הייתה במקום שהוא עתה ז"א דאלילות בשאר ספירותיו וז"א וטוקבא דאלילות היו אז במקום שהם עתה אבא ואימא דאז' וע"ד זה היו העולמות מאבא ואימא דאז' ולמעלה עד רום המעלות עד אין סוף גבוהים ממדרגתם אשר הם עתה ואין להאריך בהם . ואמנס יש בזה קושיא והוא כי כבר נבאר אלגו כי המדרגה ההחסונה שבכל האלילות מעולה מכל מה שלמטה ממנו עד סוף העשיה וכן ע"ד זה בכל המדרגות כי גם המדרגה החסונה דכריאה גדולה בכל מה שלמטה ממנה שהם יורה ועשיה ואם כן איך אמרנו לעיל כי עולם היורה היו ארבעה ראשונות שלה בלבד למעלה במקום שומדת עתה נוקבא דאלילות ושאר ששה ספירות החסות דייורה נשאר למטה במקום שהוא עתה כריאה והרי במדרגה החסונה דטוקבא דאז' הייתה יכולה לעמוד כל העולמות אשר תחתיה . והתשובה לזה הוא כי מ"ש במקום אחר שמדרגה החסונה מעולם העליון גדול בכל אשר למטה ממנו אינו בערך כמות ושיעור מקום מוגבל רק בחח' איכה האור בעלמם שהוא יוהר מעול' מכל מה שלמטה ממנו ובחינת איכותו ומעלתו כולל כל מה שלמטה ממנו והמשל בזה שאנו רואים שהעיפה אחרונה אשר כמות האדם כוללת כל מה שש למטה ממנה בכללות גוף האדם ואפילו הכי אתו רואים כי בחינת שיעור התקום אינו כן אלא ארבעה אבר אחד של הגוף כמו השוק או הירך הוא גדול יותר מכל שיעור מקום כל הראש כלו גם נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל תשובה אחרת בזה והיא כי אין הדבר דעשיה היא אמור אלא בחינת כל מדרגה ומדרגה במקומה הראוי לה כי אז שיעור מדרגה החסונה שבעולם העליון גדולה מכל אשר למטה ממנה אבל באשר עולם הכריאה עולה אל עולם האז' או חוזר הכריאה להיות במדרגת האלילות עלמו . ולריך כל כך שיעור מקום כאלו הוא עלמו אלילות . וכן כיוולא בזה בשאר העולמות ולכן בעלות היורה

שַׁעַר ב' שַׁעַר מֵאֲמָרֵי רִשְׁבִי פִי לַר' הָאֲרִי זצ"ל

הערכים או כל העשר ספירות דעשיה עלו למעלה והפכה העשיה פניה כנגד פני היצירה פנים בפנים כדמיון ז"א ויזקביה כנו'. ועשה נמלאו כל שלשה עולמות בריאה יצירה עשיה כולם חוץ האלילות לנמרי וכולם קדם גמור ושאריו שלש עולמות בריאה יצירה עשיה שהם שלשים ספירות פניוים ומקום הלל בסוד אלפים אמה החום שבת. והששה עשר ספירות עליונות היו תחום שבת והי"ד תחתונות היו מדור אל הקליפ' כנ"ל והם מחוץ לתחום והבן זה. והנה כל אלו השלשה בחינות נעשו או מאליהם שלא על ידי מעשה התחתונים אדם וחיה והנה גם לענין אדם בעלמא הרווח בזה כי עתה גופו ורגליו כולן היו בג"ע שהיא נוקבא דאלילות מה שלא כן לנמרי אפי' בעת הבחינה השנית והנה אם אדם הראשון לא היה חוטא אדם בעת הרעת היה יכול להעלות ע"י תפלותיו (ע"ד) של יום השבת שהוא את העולמות עליונות אחרות יותר גבוהות במאור מאור עליה אחר עליו' בכל תפלה ותפלה שהם הפי' ערבים ושחרית ומוסף ומנחה ואין אנו עשה מאריכין סדר עליונים אבל נזכיר בקצרה העליה אחרת הגדולה שנתלן והיא בחינת שבת כי אז היו עליון תכלית העליה והוא כי עולם האלילות היה עולה כפי מקומו הראשון שהוא במקום אדם קדמון לכל קדומים הנז' אלילות ביאורו באורך גדול והיה חומר כל המציאות אל שרשו הראשון. עוד לריך שדע כלל אחר כי הנה נודע אללנו כי כל העולמות כולו יש בהם שתי בחינות והוא בחינת פנימיות העולמות וכו' חיצונותם והנה אז עלו כל שתי הבחינות הפנימיות והחיצוניות :

וּנְבָאָר

עשה ארך ירדו העולמות ונפלו ממקו' קדושתן על ידי חטאו של אדם כי הנה ירדה העשיה והיצירה והבריאה למטה במקום איתם השלשים ספירות שהיו בתחילה חלל וריקים בסוד תחום שבת ומלאו כי כל העשר ספירות דעשיה והארבע תחתונות דיצירה שהם נקראים רגלי היצירה נעצבו בחוץ מקום הקליפות כנ"ל שמקומם היה או שיפור ארבעה עשר ספירות כנו' אללנו גם כן בסוד ווי זכב וכו' חבין למה בכל הוהר והחוקיקין קורא אל עולם העשיה מקום הקליפות והוא לסיבה הנ"ל כי אמת הוא שהעשיה בעלמה קדושה נמורה היא אלא שירדה אל מקום הקליפות כי אין זה מקומה האמיתי הראוי אליה. אמנם בחינת יוצר שהוא עולם היצירה לא נפל כולו רק רגליו בלבד כנו' וזהו ויאסוף רגליו אל המטה שהעלם למעלה מחוץ הקליפות. גם זהו סוד טעם איסור יציאת חוץ לתחום ברגליו אפי' שלא על ידי משא אלא האדם בעלמא ברגליו והוא כדי שלא יוציא רגליו שהם ארבעה אחרונות דיצירה עולם הזכר אל מקום הקליפות שהם פימדים מחוץ אל תחום שבת כנ"ל כי ארבעה עשר ספירות הוא מקומם וכל שאר מקום העליון נקרא תחום שבת כנ"ל באר היטב והבן זה ולכן כונתנו ביום שבת להעלות העולמות אל מקומם האמיתי כבראשונה ולא להורידם למטה חוץ לתחום שבת והיו סוד רחמי את רגלי אייכה אעננס ועל כן אין לנאת בשבת מחוץ לתחום כי הוא יוצא אל מקום הקליפות במקום ששם עומדת העשיה בימי החול עתה אחר חטאו של אדם וכמבואר אללנו במשנת הקיטע ואלא בק"ב שלו. וגם בתקוין לעיל דף ק"ז ע"א. והנה כל ירדת העולמות במדרגה הזאת הוא בימי החול אבל בערב שבת מחמי' לעלות וכך הם הולכים ועליון מדרגה אחר מדרגה עד מנחת שבת כמבואר אללנו במקומו ואמנם הדבר בקיבור הוא כך כי מסוף שעה חמישית של יום השני מחילין העולמות עליה אחר עליה עד שנמלאו כי בחזרת תפלת מוסף דיום שבת העולמות הם במלכ שהיו בעת שנברא אדם הראשון שהוא הבחינה הראשונה שלש בחינות הנ"ל אחר ששם תחתונות דעשיה הם במקום ששם ראשונות דיצירה בימי החול. וגמלאים ארבעה עשר ספירות אחרונות שהם ארבעה אחרונות דיצירה ועשר ספירות דעשיה פניוים ורקנים ודע כי כן הענין בתפלת מנחה של ימים טובים כמבואר אללנו כי תפלת מוסף לשבת ותפלת מנחה דיום טוב (דף כ"ח ע"א) שוין הם בענין עליה העולמות וגמלאו כי מה שהיה נעשה אז כשנברא אדם שהיה קודם חזי יום השני נעשה עתה בתפלת מוסף לשבת ולא עוד אלא שעתה בתפלת המוסף נעשה על ידי מעשה התחתונים בתפלתם אבל אז היה עולמים מאליהם אחתה העליה כנ"ל בלתי מעשה התחתונים כי הרי עדין לא היה

רגליו של אדם הראשון היו מחוץ לארץ. ונודע כי כל רגל ורגל נחלק לשלשה פרקין. והנה שני הפרקים העליונים שבשני הרגלים שהם הנקראים ענבותיו היו מן צבל ומן אקרא דאמא כנו' כנמרה ואל תחמה מזה כי קרובות הם לארץ ישראל מאד כמ"ס במדרש ובידולמי. מעשה בההוא נברא שהיה חורש עם פרתו וברחה מלפניו והוא אחריה עד שהגיעו לצבל קודם הלילה ואם כן אינו רחוק שיהיה גופי מארץ ישראל וענבותיו מצבל שהם שני הפרקים עליונים הסמוכים אל הגוף ושאר ארבעה פרקים תחתונים שבשתי רגליו היו מן שאר הארצות שבחולה לארץ והרי עתה ביארנו איך אדם הראשון יצא מכל העוה"ז וגם היה גופו באורך התפשטות שלשה עולמו' בריאה יצירה עשיה גם כן והכל אחד והנה נתבארה הבחינה הראשונה איך היו העולמות בעת שנברא אדם הראשון וביארנו איך ראשו וגרונו היו חוץ ג"ע וגופו ורגליו בשאר העולם :

וְעֵתָה

והכניסו הקב"ה בג"ע כי אז היה מחזי יום שני ומעלה אשר אז בהכרח מתוספ' הקדו' בעלמא' כולם כמבואר אללנו בענין ערב שבת כי משעה חמישי של עש"ק מחילין העולמות להעלות למעלה ממקומו' וקדושה נחוספת בהם כנו' אללנו בסוד ה' יתיר' הנו' בפי' ויהי ער' ויהי בוקר יום השישי לרמזו אל ע"ה' כנו' ולכן נבאר עתה מה שנתחד' או באותו ערב שבת אחר חלות כשנבר' לא היה בג"ע רק ראשו וגרונו כנו' בלבד ושאר גופו היה בעה"ז אבל עתה נכנס כולו בג"ע והעולמות נתעלו' באופן זה כי ז"א עולה במקום שהוא עתה מקום א"ל ונוקב' דו"א עלתה במקום שהוא עתה מקום אבא והבריאה עלתה במקום שהוא עתה מקום אימא והיצירה במקום ז"א והעש' במקום מלכות נוקבא דו"א עלו ד' ראשונות דעשיה כי כך שיפור נוקב' דו"א ד' ספי' בלבד ושאר ו' ספי' אחרות דעשיה במקום ו' ראשו' של הבריאה של עתה ואמנם גם א"ל דאזי' וכל אשר למעלה מהם גם כן הם עלו למעלה ממדרגת' כפי' הם' הזה ואין להאריך בהם (ע"ה) ודע כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם הוא כן כפי הסדר הזה וכך הם המקום הראוי להם להיות חמיר והטעם הוא כי הנה ז"א לריך להתנדל ולהיותו כמו לריך אפיין ואם כן לריך לעלות עד שם ומקום אריך אפיין לריך שהיה מקומו של ז"א כי על ידי כן ז"א נעשה אריך ונוקביה דו"א במקום אבא בסוד ה' בחכמה יסד ארך דאבא יסד ברתא וכו' ושמהם את השבת כי קדם הוא כי שמור שהיא הנוקבא נעשית קדם שהוא אבא ומ"ל קדם הוא כי היא הנקבה חורה להיות קדם והבריאה עלה באימא בסוד מה שידעת כי אימא מקננא בכרסיא ויצירה במקום ז"א כי ז"א מקנן במלך ועשיה בנוקבא דו"א כי מלכות מקננא באופן שהיא העשיה וגמלאו שזה המקום הראוי אל סדר מדרגת העולמות וגמלאו עתה כי כל העולמות התחתונים של בריאה יצירה עשיה היו במקום האזי' זולתו שש אחרונות דעשיה אשר היו אז בשש ראשונות של בריאה של עתה וזה היה בסוד עיבורה של עיר הנו' במסכת ערובין כי אלו הששה התחתונות יואלין ויבליצין מחוץ לעולם האלילות כדמיון אשה שוברה שהטובר בולט ויולא לחוץ מגופה וגמלאו עתה פניוים ארבעה תחתונות דבריאה וכל עולם היצירה ועשיה שהם מקום עשרים וארבע ספירות וכל המקום הזה היה אז פניו ריק וחלל והיה בסוד תחום שבת שהוא אלפים אמה כנודע זולת הארבעה עשר ספי' התחתונות ששם היה מדור קבע אל הקליפות כנ"ל והי' ספירות אחרות העליונות היו סוד תחת תחום שבת. והבחינה השלישית הייתה אח"כ אז בערב שבת ביום שנברא אדם הראשון בין הערבים שאז הוא זמן הנקרא תוספת שבת ועדין אינו שבת גמור. והענין הוא כי הנה אחר חזי היום של ערב שבת ההוא כבר נתבאר שהיצירה והעשיה עלו במקום ז"א ונקביה דאלילות אמנם לא עלו רק ארבעה ראשונות בלבד דעשיה והי' הסחונות נשאר מחוץ לאלילות בעולם הבריאה ועדין אין זה קדם גמור ובהיותם כך נמלאו שחזרו יצירה ועשיה להיות כדוגמת ז"א ונוקביה והיו עומדין בסוד אחר באחר ובהיותה הנקבה באחר הזכר אין לה רק קומת ארבעה ספירות בלבד כנ"ל אבל כשחזרו יום שני בפניו ישובה קומת עשר ספירות גמורות וכן היה עתה בעשיה והיצירה כי העשיה הייתה בארבעה אחרונות דיצירה אחר באחר ובהיות זמן בין

היורה הראשון שהוא עשה מקום הבריה אס כן מוכרח הוא שאורו יהיה גדול מאד מכל המלאכים שהם ביורה של עשה הנקרא עולם המלאכים כנו' בתקוין בסוד כסא ומלאך ואופן שהם שלשה עולמות בריאה יורה עשה, אחר עוד כיון דמחא אחתשך ואזעיר גרמיה ב' והוא מ"ש לעיל כי בחתי' היתה קומתו מכל ב"ע ועשה נעשה לו גוף אחר מזה העול' החתומה שבעשיה אחר עוד עד דאחא חנוך ונטל ליה קב"ה מארעא ואבריר פסולה וקסטורא מכספא כו' זה וכן במ"ש בחוספא בס' ואחאנן ב' ר"ע ע"ב וז"ל אפיקו חד רוחא עמירא ומליא להוא גבילו דעפרא וקאים על רגליו ואמלכיה על כל עלמא ושלטיה על כולא ה"ר חמשילהו במעשה ירך כו' :

והענין הוא כי אדם הראשון היה חופס מקו' שלשה עולמות ב"ע וכיון שכן מוכרח הוא שגברא על ידי זוג ז"א ונוקביה דאילנות כי מן זוג ז"א ונוקבה דאילנות יתה הבריה ומה שאחריה חמ"ש אילנא חד רברבא וחקוף אחתער ואדווו בה במד ענפא שפירא דחו דחיותא דכולא כד"א יפה נוף משוש כל הארץ בה אדווו והוא סוד ז"א דאילנות הנקרא אילנא רברבא דאדווו בה . רואה לומר בההיא חיות' ברא וקרנין עשר לה וארו עיינין כעייני אינשא לחיותא ופוס ממלל רברבן כג"ל שהיא נוקבא דז"א ואמר כי זוגו בה היה על ידי היסוד הנקרא ענפא שפירא דחיוו בסוד יפה נוף משוש כל הארץ שהיא היסוד ועל ידי זוג זה אפיקו חד רוחא עמירא ומליא להוא גבילו דעפרא דאדם הראשון שהיה כולל כל שלשה עולמות ב"ע . וזמ"ש ואמלכיה על כל עלמא כו' :

ע"ג אמר עוד אחפיד על ההוא אילנא ולא נסיר פקודא אחיב מלכא רוחיה לגביה מההיא חיותא נטלא ליה כו' פי' כי כיון שחטא חקף נסתלקה ממנו אותה הנשמה הקדושה שנתנה בו ונסתלקה ונטלה נוקבא דז"א דאילנות חמ"ש וההיא חיותא נטלה ליה אבל לריך שחדע כי זה היה חקף אחר שחטא ולא היה בעת שמת והענין הוא כי מלבד שהיה לאדם נפש ורוח ונשמה מעשיה יורה בריאה גם היו לו נפש ורוח ונשמה עליונות מן האילנות שהם נוקבא וז"א ובינה דאילנות ואלו העליונים דאילנות נקראים זיהרא עלאה בספר הוהר וכשיר השירים של הוהר וכאשר חטא פרח ממנו אותה זיהרא עלאה שהיא בחינת האילנות כולה וגשאר בחינת הנשמה והיה זיהרא עלאה היתה מולנעת בההיא חיותא דנטלא לה כנו' שהיא נוקבא דז"א דאילנות שבא חנוך בן ירד והשלים מעשו וכה לקח מההיא זיהרא עלאה ועל ידי כן זכה להיות מלך המלאכים בעולם היורה . והוא הנקרא מטטרון כעודע חמ"ש כדון זמיון מאנא אחרא פירוש שגולד חנוך וקאים בינייהו בקושרא דגליפין בין מלאכין קדישין חמ"ש ג"כ בפ' קדושים דהא עד לא נפק לזרף אומנא עד דאחא חנוך ונטיל ליה קב"ה מארעא כו' אבל עכ"ז לא הגיע למדרגת אדם קודם שחטא כג"ל חוה העטם שחמלא בס' פרקי היכלות כי נהפך בשרו ללפירי אש כו' לפי שהיה בחינת אדם הראשון עלמו :

פ' אמור

שם דק"ג ע"ב ח"ל בסכת חסדו חסד דכולו קשירין ביה דכתיב כי ענין ה' עליהם יומם וכתוב ובעמוד ענין אשה לפניהם יומם דא הוא ענגא דאהרן דכתיב יומם יתה כ' חסדו ענגא חד ונטיל עמיה חמס אחרנין ואינון שיה וענגא אחרא דכתיב ובעמוד אש לילה דא נהרא להו לישראל מנהרו דאינון שיה עכ"ל . דבר זה נכתב בפ' יתרו דס"ח ע"ב ופ' תרומה דקל"ג ע"ב . והענין הוא כי אין הבינה עלאה מחלבת ומחפשת חוץ ז"א אס לא על ידי שחלבת חמילה בחסד שבה אחר הוא השורש אל כל החסדים ולכן חסד הזה נקרא יומם דכליל כולוהו שיה יומין כי החסד הוא יום והגבורה לילה ועל ידי החסד הזה מאורה הבינה בכל מה שחמיה ואי אפשר להיות זולתו ועל החסד הזה נאמר נאם ה' לאדוני שב לימיני כי הארון הוא הבינה . אשר נאמה ואמרה לאברהם שהוא מרת החסד שב לימיני שהוא החסד שלה בקו ימין שבה הנקרא יומם . ואברהם הוא החסד המקבל חמילות הכל מן החסד שהוא ימין הבינה הנקרא יומם כנו' חמ"ש שב לימיני רואה לומר שיקבל אברהם מימין שלה הנקרא יומם :

היה נברא אדם ולא עוד אלא שאז היו עולים שתי בחינות פנימיות וחזויות העולמות לגמרי אבל עשה במוסף שבה אינו עולה רק בחינת פנימיות העולמות בלבד אבל חזויות העולמות נשאר במקומו ואין להם עליה כלל אפי' בשבת כי אס גם החזויות היה עולה היינו רואים בעינינו עליות העולמות אך עולים ממה שהיו בחול אבל עליות פנימיות העולמות אינו ניכר ונראה לעין אעפ"י שטובה וזכיר זה ועיין בשער הכוונה בדרוש סדר חילוק חפלת שחרית דימי החול כי שם נכתב גם כן הדרושים האלו . ומה שהיה נעשה כשנברא אדם אחר חזי יום השני כשנכנס לג"ע נעשה עשה על ידי מעשה החתומים בחזרת שפלת מנחה של שבת שהיא חמילת העליה שהין כח עוד בחתומים להעלות העולמות יותר מעליה זו הלא היא כי ז"א עולה עד דיקנא דא"א כמבאר במקומו וכן כיונא בזה עד שנמלא כי ששה אחרות דעו' עשיה הם במקום ששה ראשונות דבריאה של עשה ואין בנו עוד כח להעלות עוד שש אחרות דעשיה בעולם האילנות כסוד זמן כלל ועיקר ובשער המלות במלות שביעית נכתב סיבת ירדות העולמות שהיתה לברר הבירורין של המלאכים שירדו שם וע"ש :

ואם כן עשה תראה כמה גרם חטאו של אדם להוריד העולמות ירדה עמוקה כו' כי אי אפשר לנו עשה להעלות העולמות אפי' במנחה של שבת אלא כמו שהיו אז בחוספות שבת בין הערבים . ובפרט בכל החילוקים הנו' שאז היה נעשה מעלמו . והיה עולה גם חזויות העולמות מש"כ עשה כנו' והרי זה לקול אחד גדול שגרם בכל ארבע עולמות אבי"ע עוד גרם לקול שני בבחינת עלמו כי בחמילה היתה מעלתו גדולה עד מאוד כי אפילו בשעה שגברא בלבד היתה מעלתו גדולה ממעלת מטטרון' עשה כי הנה מטטרון' הוא ביורה בלבד ואדם הראשון היה אז ראש בעולם הבריה שהיה במקום ז"א דאילנות עשה וסיוס פרקין חתאין דרגליו שהם בשש חתומות דעשיה היו אז במקום שש ראשונות דיורה של עכשוו מ"ש כשתי הבחינות האחרות שניה ושלישית אשר אז אפילו רגליו היו חוץ עולם האילנות וגם היה עוד יכול לעלות עליות גדולות למאד על ידי חפלותיו ביום שבת אס לא היה חוטא כג"ל ונמלא כי אפילו בחינת גופו בלבד של אז היה חופס שלשה עולמות ב"ע ביותם בחיות המדרגה העליונה מלבד בחינת הנשמה והרוח והנפש אשר לו כמו שנבאר בלשון המחמר בסוד זיהרא עלאה ובזה חבין מה שביארנו במחמר ז"ל שאמר שחא אלפי שני היו עלמא כו' שסם ביארנו כי אורך שיעור קומתו של אדם בבחינת הגוף היה ארוח שלשה עולמות ב"ע בהיותם במדרגה עליונה כנו' ואחר שחטא בחינת גופו שהיתה חמילה משש אחרות' יורה הנקראים גן עדן כג"ל היה אח"כ מארץ ישראל החתומה החומרית בזה העולם החתומן דעשיה ואעפ"י שחמלא בדברי חז"ל שדמם הראשון (ע"ב) ממקום כפרתו נברא מעפר בית המקדש אין זה בית המקדש החתומן רק העליון שהוא בשש אחרות' דיורה כג"ל חמ"ש במחמר הזה של הוהר אלא מעפרא דבי מקדשא דלעילא כו' כמו שנבאר צפ"ה ואמנם מטטרון' עשה הוא יוסר גרוע במש' אדם הראשון הא' ולכן נודיע ענין מטטרון' דע כי אעפ"י שאמרנו בחיקוין כ מטטרון' הוא צעו' היורה הענין הוא כי גופו שהם ו"ק שלו הם בעולם היורה ולכן מכניס אותו בשם יורה אבל האמת הוא כי ראש מטטרון' הוא בבריה וגופו ביורה ורגליו בעשיה ונמלא שיעור קומתו בנ' עולמות ב"ע אמנם הוא בהיותם עשה אחר נפילתם אבל גופו דאדם מראשו ועד רגליו היה ארוח שלשה העולמות הנו' בהיותם למעלה כפי מעלתם כנו' ואין ספק כי הפרש גדול לאין קץ יש ביניהם :

ונבאר עשה לשון המחמר הנו' ח"ל אדם קדמאה אע"ג גופא דיורה הוא מעפרא לאו מעפרא דהכא הוה אלא מעפרא דבי מקדשא לעילא הרי בבירור מ"ש לעיל כי מ"ש ז"ל כי במקום כפרתו נברא אינו אלא מעפר בית המקדש העליון והוא מעולם היורה אשר היה אז למעלה במקום עשהה הוא הבריה ואם כן לא היה לו בעולם העשיה הזה של עכשוו כלל חמ"ש אדם קדמאה לא הוה ליה מהאי עלמא כלום . אחר עוד חד לדיק עבר שימושא בנוקביה ואחעביד מההוא שימושא גופא חדא דנהירו דיליה יתיר מכל אינון מלאכין שליחו לעילא פירוש כי כיון שגופו היה מאוחו עולם

שַׁעַר ב' שַׁעַר מֵאֲמָרֵי רִשְׁבֵי פִי לְר' הָאֲרִי זצ"ל

הערכים או כל העשר ספירות דעשיה עלו למעלה והפכה העשיה פניה כנגד פני היצירה פנים בפנים כדמיון ז"א ויזקיה כנו'. ועשה נמלאו כל שלשה עולמות בריאה יצירה עשיה כולם חוץ האלילות לנמרי וכולם קדם גמור ושאריו שלש עולמות בריאה יצירה עשיה שהם שלשים ספירות פניוים ומקום הלל בסוד אלפים אמה החום שבת. והששה עשר ספירות עליונות היו תחום שבת והי"ד תחתונות היו מדור אל הקליפ' כנ"ל והם מחוץ לתחום והבן זה. והנה כל אלו השלשה בחינות נעשו או מאליהם שלא על ידי מעשה התחתונים אדם וחיה והנה גם לענין אדם בעלמא הרויח בזה כי עשה גופו ורגליו כולן היו בג"ע שהיא נוקבא דאלילות מה שלא כן לנמרי אפי' בעת הבחינה השנית **והנה** אם אדם הראשון לא היה חוטא אדם בעת הרעת היה יכול להעלות ע"י תפלותיו (ע"ד) של יום השבת שהוא את העולמות עליות אחרות יותר גבוהות במאור מאור עליה אחר עליו' בכל תפלה ותפלה שהם הפי' ערבים ושחרית ומוסף ומנחה ואין אנו עשה מארביין סדר עליונים אבל נזכיר בקצרה העליה אחרת הגדולה שנתלן והיא בחינת שבת כי אז היו עליון תכלית העליה והוא כי עולם האלילות היה כולל **כפי מקומו הראשון** שהיא במקום אדם קדמון וכלל קדומים הנז' אללנו ביאורו באורך גדול והיה חומר כל **המציאות אל שרשו הראשון**. עוד לריך שדע כלל אחר כי הנה נודע אללנו כי כל העולמות כולו יש בהם שתי בחינות והוא בחינת פנימיות העולמות וכו' חיצונותם והנה אז עלו כל שתי הבחינות הפנימיות והחיצוניות :

ונבאר עשה אך ירדו העולמות ונפלו ממקו' קדושן על ידי חטאו של אדם כי הנה ירדה העשיה והיצירה והבריאה למטה במקום איתם השלשים ספירות שהיו בתחילה חלל וריקים בסוד תחום שבת ומלאו כי כל העשר ספירות דעשיה והארבע תחתונות דיצירה שהם נקראים רגלי היצירה נעצבו בחוץ מקום הקליפות כנ"ל שמקומם היה או שיפור ארבעה עשר ספירות כנו' אללנו גם כן בסוד ווי זכב ובוה צינן למה בכל הוהר והחוקינן קורא אל עולם העשיה מקום הקליפות והוא לסיבה הנ"ל כי אמת הוא שהעשיה בעלמה קדושה נמורה היא אלא שירדה אל מקום הקליפות כי אין זה מקומה האמיתי הראוי אליה. אמנם בחינת יוצר שהוא עולם היצירה לא נפל כולו רק רגליו בלבד כנו' וזהו ויאסוף רגליו אל המטה שהעלם למעלה מחוץ הקליפות. גם זהו סוד טעם איסור יציאת חוץ לתחום ברגליו אפי' שלא על ידי משא אלא האדם בעלמא ברגליו והוא כדי שלא יוציא רגליו שהם ארבעה אחרונות דיצירה עולם הזכר אל מקום הקליפות שהם פימדים מחוץ אל תחום שבת כנ"ל כי ארבעה עשר ספירות הוא מקומם וכל שאר מקום העליון נקרא תחום שבת כנ"ל באר היטב והבן זה ולכן כונתנו ביום שבת להעלות העולמות אל מקומם האמיתי כבראשונה ולא להורידם למטה חוץ לתחום שבת והיו סוד רחמי את רגלי אייבה אעננם ועל כן אין לנאת בשבת מחוץ לתחום כי הוא יוצא אל מקום הקליפות במקום ששם עומדת העשיה בימי החול עשה אחר חטאו של אדם וכמבואר אללנו במשנת הקיטע ואלא בק"ב שלו. וגם בתקוין לעיל דף ק"ז ע"א. והנה כל ירדת העולמות במדרגה הזאת הוא בימי החול אבל בערב שבת מחמי' לעלות וכך הם הולכים ועליון מדרגה אחר מדרגה עד מנחת שבת כמבואר אללנו במקומו ואמנם הדבר בקינור הוא כך כי מסוף שעה חמישית של יום השני מחילין העולמות עליה אחר עליה עד שנמלאו כי בחזרת תפלת מוסף דיום שבת העולמות הם במלכ שהיו בעת שנברא אדם הראשון שהוא הבחינה הראשונה שלש בחינות הנ"ל אשר שש תחתונות דעשיה הם במקום ששם שלש ראשונות דיצירה בימי החול. וגמלאים ארבעה עשר ספירות אחרונות שהם ארבעה אחרונות דיצירה ועשר ספירות דעשיה פניוים ורקנים ודע כי כן הענין בתפלת מנחה שלימים טובים כמבואר אללנו כי תפלת מוסף לשבת ותפלת מנחה דיום טוב (דף כ"ח ע"א) שוין הם בענין עליה העולמות וגמלאו כי מה שהיה נעשה אז כשנברא אדם שהיה קודם חזי יום השני נעשה עתה בתפלת מוסף לשבת ולא עוד אלא שעתה בתפלת המוסף נעשה על ידי מעשה התחתונים בתפלתם אבל אז היה עולמים מאליהם אותה העליה כנ"ל בלתי מעשה התחתונים כי הרי עדין לא היה

רגליו של אדם הראשון היו מחוץ לארץ. ונודע כי כל רגל ורגל נחלק לשלשה פרקין. והנה שני הפרקים העליונים שבשני הרגלים שהם הנקראים ענבותיו היו מן צדל ומן אקרא דאמא כנו' כנמלאו ואל תחמה מזה כי קרובות הם לארץ ישראל מאד כמ"ס במדרש ובידולמי. מעשה בההוא נברא שהיה חורש עם פרתו וברחה מלפניו והוא אחריה עד שהגיעו לצבל קודם הלילה ואם כן אינו רחוק שיהיה גופי מארץ ישראל וענבותיו מצבל שהם שני הפרקים עליונים הסמוכים אל הגוף ושאר ארבעה פרקים תחתונים שבשתי רגליו היו מן שאר הארצות שבחולה לארץ והרי עתה ביארנו איך אדם הראשון יצא מכל העוה"ז וגם היה גופו באורך התפשטות שלשה עולמות בריאה יצירה עשיה גם כן והכל אחד והנה נתבארה הבחינה הראשונה איך היו העולמות בעת שנברא אדם הראשון וביארנו איך ראשו וגרונו היו חוץ ג"ע וגופו ורגליו בשאר העולם : **ועתה** נבאר הבחינה השנית והיא אחר שנברא אדה"ר והכניסו הקב"ה בג"ע כי אז היה מחזי יום שני ומעלה אשר אז בהכרח מתוספ' הקדו' בעולמו' כולם כמבואר אללנו בענין ערב שבת כי משעה חמישי של עש"ק מחילין העולמות להעלות למעלה ממקומם וקדושה נחוספת בהם כנו' אללנו בסוד ה' יתיר הנו' בפי ויהי ער' ויהי בוקר יום השישי לרמזו אל ע"ה' כנו' ולכן נבאר עתה מה שנתחד' או באותו ערב שבת אחר חלות כשנבר' לא היה בג"ע רק ראשו וגרונו כנו' בלבד ושאר גופו היה בעה"ז אבל עתה נכנס כולו בג"ע והעולמות נתעלו' באופן זה כי ז"א עלה במקום שהוא עתה מקום א"ל ונקב' דו"א עלתה במקום שהוא עתה מקום אבא והבריאה עלתה במקום שהוא עתה מקום אימא והיצירה במקום ז"א והעש' במקום מלכות נוקבא דו"א עלו ד' ראשונות דעשיה כי כך שיפור נוקב' דו"א ד' ספי' בלבד ושאר ו' ספי' אחרות דעשיה במקום ו' ראשו' של הבריאה של עתה ואמנם גם א"ל דאז' וכל אשר למעלה מהם גם כן הם עלו למעלה ממדרגת' כפי הם' הזה ואין להאריך בהם (ע"ד) ודע כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם הוא כן כפי הסדר הזה וכך הם המקום הראוי להם להיות חמיר והטעם הוא כי הנה ז"א לריך להתנדל ולהיותו כמו לריך אפיין ואם כן לריך לעלות עד שם ומקום אריך אפיין לריך שהיה מקומו של ז"א כי על ידי כן ז"א נעשה אריך ונוקביה דו"א במקום אבא בסוד ה' בחכמה יסד ארץ דאבא יסד ברתא ובסוד ושמהם את השבת כי קדש הוא כי שמור שהיא הנוקבא נעשית קדש שהוא אבא ומ"ל קדש הוא כי היא הנקבה חורה להיות קדש והבריאה עלה באימא בסוד מה שידעת כי אימא מקננא בכרסיא ויצירה במקום ז"א כי ז"א מקנן במלך ועשיה בנוקבא דו"א כי מלכות מקננא באופן שהיא המעשה וגמלאו שזה המקום הראוי אל סוד מדרגת העולמות וגמלאו עתה כי כל העולמות התחתונים של בריאה יצירה עשיה היו במקום האז' זולתו שש אחרונות דעשיה אשר היו אז בשש ראשונות של בריאה של עתה וזה היה בסוד עיבורה של עיר הנו' במסכת ערובין כי אלו הששה התחתונות יואלין ויבליצין מחוץ לעולם האלילות כדמיון אשה שוברה שהטובר בולט ויולא לחוץ מגופה וגמלאו עתה פניוים ארבעה תחתונות דבריאה וכל עולם היצירה ועשיה שהם מקום עשרים וארבע ספירות וכל המקום הזה היה אז פניו ריק וחלל והיה בסוד תחום שבת שהוא אלפים אמה כנודע זולת הארבעה עשר ספי' התחתונות ששם היה מדור קבע אל הקליפות כנ"ל והי' ספירות אחרות העליונות היו סוד תחת תחום שבת. והבחינה השלישית הייתה אח"כ אז בערב שבת ביום שנברא אדם הראשון בין הערכים שאז הוא זמן הנקרא תוספת שבת ועדין אינו שבת גמור. והענין הוא כי הנה אחר חזי היום של ערב שבת והוא כבר נתבאר שהיצירה והעשיה עלו במקום ז"א ונקביה דאלילות אמנם לא עלו רק ארבעה ראשונות בלבד דעשיה והי' הסחונות נשאר מחוץ לאלילות בעולם הבריאה ועדין אין זה קדש גמור ובהיותם כך נמלאו שחזרו יצירה ועשיה להיות כדוגמת ז"א ונוקביה והיו עומדין בסוד אחר באחר ובהיותה הנקבה באחר הזכר אין לה רק קומת ארבעה ספירות בלבד כנ"ל אבל כשחזרו פנים בפנים יזובה קומת עשר ספירות גמורות וכן היה עתה בעשיה והיצירה כי העשיה הימה בארבעה אחרונות דיצירה אחר באחר ובהיות זמן בין

